

شیوه نامه تاسیس ، عملکرد و ارزیابی مراکز تحقیقاتی

حوزه علوم پزشکی

بسمه تعالی

مقدمه:

مراکز تحقیقاتی حوزه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی نقش مهمی در ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی تخصصی، درآمدزایی و پاسخگویی به نیازهای خاص و اساسی در حوزه سلامت دانشگاه را به عهده دارند؛ لذا به جهت سامان‌دهی امور مربوط به تأسیس و راه اندازی، مراحل اخذ مجوز، ساختار، وظایف و اختیارات روسای مراکز و مقررات مالی و ارزیابی این مراکز، شیوه نامه حاضر تدوین شده که به شرح ذیل ابلاغ می‌شود:

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱- دانشگاه: منظور دانشگاه آزاد اسلامی است.
- ۲-۱- وزارتین: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۳-۱- وزارت بهداشت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.
- ۴-۱- دفتر توسعه پژوهش: منظور دفتر توسعه پژوهش و فناوری حوزه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی است.
- ۵-۱- شورای عالی مراکز تحقیقاتی: منظور شورای عالی مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی است که متشکل از مدیر کل و مدیران دفتر توسعه پژوهش و نیز اعضای هیأت علمی منتخب علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی بوده که وظیفه سیاست‌گذاری جهت نحوه فعالیت مراکز تحقیقاتی واحدهای دانشگاهی مجری علوم پزشکی را بر عهده دارد.
- ۶-۱- شورای گسترش: منظور شورای گسترش علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی است.
- ۷-۱- واحد مؤسس: منظور واحد دانشگاهی است که درخواست تأسیس مرکز تحقیقاتی حوزه علوم پزشکی را ارائه نموده و یا دارای این مراکز تحقیقاتی در حوزه علوم پزشکی می‌باشد.
- ۸-۱- مرکز: منظور یکی از مراکز تحقیقاتی حوزه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد.

ماده ۲: اهداف

- مهمترین دلیل تأسیس مرکز، ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی تخصصی، درآمدزایی و پاسخگویی به نیازهای خاص و اساسی در حوزه سلامت دانشگاه با ارائه خدمات مربوطه و با اهداف زیر می‌باشد:
- ۱-۲- جهت دهی به فعالیت‌های پژوهشی هدفمند و سلامت محور مراکز به منظور گسترش پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و نیز تبدیل آن به محصول و ثروت؛
 - ۲-۲- بسترسازی جهت تشکیل تیم‌های متخصص از اعضای هیأت علمی مرتبط و انجام طرح‌ها و پروژه‌های کلان سلامت محور؛
 - ۳-۲- تقویت و گسترش پیوند دانشگاه با صنعت، جامعه و سازمان‌های دولتی و خصوصی در حوزه سلامت؛
 - ۴-۲- انجام پژوهش‌های کاربردی و بنیادی، موضوعات میان رشته‌ای و طرح‌های کلان ملی و بین‌المللی با تأکید بر محور سلامت؛
 - ۵-۲- گسترش مرزهای دانش، نوآوری و کارآفرینی، خلق دانش فنی، پایش مستندات علمی و تبدیل دانش به ثروت از طریق:
 - تولید مقالات علمی با کیفیت و پر استناد در حوزه علوم پزشکی؛
 - ارائه نظریه‌های علمی برای حل معضلات اساسی در حوزه سلامت؛
 - تولید برون‌دادهای پژوهشی براساس شاخص‌های ابلاغی؛
 - اخذ مجوز آزمایشگاه همکار استاندارد از وزارت بهداشت؛
 - همکاری با مراکز رشد، واحدهای فناور و شرکت‌های دانش بنیان؛

ماده ۳: شرایط تاسیس مرکز

واحدهای موسس با شرایط زیر می توانند نسبت به تاسیس مرکز اقدام نمایند:

۳-۱- دارا بودن فضای فیزیکی و وجود امکانات تخصصی متناسب با زمینه مرتبط با فعالیت مرکز (امکانات سخت افزاری، نرم افزاری و پشتیبانی)؛

۳-۲- تأسیسات پایه (آب، برق، گاز، تلفن، اینترنت، شبکه و ...)

۳-۳- پیش بینی تامین سرمایه اولیه لازم برای راه اندازی و ارائه خدمات توسط مرکز (از طریق تنظیم برنامه کسب و کار مناسب)؛

۳-۴- معرفی حداقل ۵ عضو هیأت علمی تمام وقت واحد، مرتبط باحوزه تخصصی مرکز و با مرتبه علمی استادیار به بالا جهت عضویت در هیأت مؤسس مرکز که دارای حداقل ۲ مقاله علمی معتبر در ۵ سال اخیر به عنوان نویسنده مسئول یا اول در مجلات معتبر ISI/Pubmed بوده و یا ارائه حداقل یک طرح پژوهشی پایان یافته و ثبت دو اختراع (دارای تأییدیه از وزارتین یا سازمان پژوهشهای علمی صنعتی) باشند.

تبصره: از این تعداد، یک نفر می تواند عضو هیأت علمی با حداقل مرتبه مربی و با ۱۰ سال سابقه کار در رشته مربوط به موضوع فعالیت مرکز و با شرایط علمی اشاره شده در بند فوق معرفی شود.

ماده ۴: مراحل اخذ مجوز مرکز

۴-۱- ارسال تقاضای تاسیس مرکز به همراه موارد ذیل به دفتر توسعه پژوهش که به تایید رییس واحد مؤسس رسیده باشد:

۴-۱-۱- فرم های مشخصات تجهیزات (فرم شماره ۱)

۴-۱-۲- فرم مشخصات اعضای هیأت مؤسس (فرم شماره ۲)

۴-۱-۳- رزومه کامل افراد معرفی شده به همراه آخرین حکم کارگزینی آنها و نیز تصویر صفحه اول مقالات منتشره اعضای هیأت مؤسس در ۵ سال اخیر

۴-۱-۵- برنامه کسب و کار (BP) و نیز برنامه پیشنهادی مرکز

تبصره: مرکز می تواند در صورت نیاز از اعضای هیأت علمی تمام وقت با مرتبه دانشیار به بالای سایر واحدهای دانشگاهی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مورد تایید وزارتین به عنوان اعضای هیأت مؤسس استفاده نماید.

۴-۲- بررسی مدارک و مستندات در دفتر توسعه پژوهش و ارسال آن (در صورت تأیید) به شورای گسترش جهت صدور موافقت اصولی مرکز

۴-۳- صدور موافقت اصولی مرکز بصورت مشروط در سال اول (پس از تایید مدارک و مستندات آن) توسط شورای گسترش تبصره ۱: تمدید موافقت اصولی مرکز در سال بعد منوط به اخذ امتیازهای لازم ارزشیابی خواهد بود.

تبصره ۲: واحد مؤسس موظف است دو سال پس از اخذ موافقت اصولی، امکانات و شرایط لازم جهت اخذ مجوز موافقت قطعی از وزارت بهداشت را فراهم نماید. بدیهی است مرکز در دو سال متوالی توسط دفتر توسعه پژوهش ارزشیابی شده و در صورت کسب امتیازهای لازم، مجاز به ارسال مدارک تغییر وضعیت اصولی به قطعی خواهد بود.

تبصره ۳: برای تهیه طرح کسب و کار و همچنین مشاوره در زمینه تجاری سازی نتایج پژوهش، هزینه های مشاوره ای برای افراد صاحب نظر پس از تأیید شورای پژوهشی واحد مؤسس قابل پرداخت است (بر اساس بخشنامه شماره ۵۵۸۵۵/ص/۹۳ مورخ ۹۳/۶/۲).

ماده ۵: ساختار مرکز

۵-۱- پس از اخذ مجوز موافقت اصولی ، هر واحد مؤسس لازم است تا مطابق بخشنامه شماره ۹۴/د/۵۷/۲۶۰۶۲ مورخ ۹۴/۷/۲۵، حداقل پست های سازمانی مصوب مرکز را تأمین نماید.

تبصره ۱: برای صرفه جویی و عدم تحمیل هزینه های اضافی، تامین نیروی انسانی مرکز در واحد دانشگاهی از میان کارکنان واحد و با پیشنهاد رئیس مرکز نیز قابل انجام خواهد بود.

تبصره ۲: با توجه به اینکه در مراکز باید از همکاری کارشناسان متخصص و با تجربه استفاده شود، بنابراین آموزش های لازم در این خصوص باید به ایشان ارائه شود. کارشناسان شاغل در آزمایشگاه های تخصصی مراکز می توانند با مصوبه شورای پژوهشی مرکز تا سقف ۱۰ درصد و حداکثر تا ۵۰ درصد حقوق مبناء در ماه از تعرفه خدمات آزمایشگاهی پروژه های تحقیقاتی و خدماتی مرکز را به عنوان تشویق دریافت کنند (مطابق بخشنامه شماره ۷۰/۶۸۳۹۸ تاریخ ۹۳/۷/۱۹).

۵-۲- رئیس مرکز از میان اعضای هیات علمی تمام وقت واحد و مرتبط با حوزه تخصصی مرکز به پیشنهاد هیات موسس و تأیید رئیس واحد دانشگاهی و دفتر توسعه پژوهش انتخاب شده و حکم وی به مدت یکسال توسط رییس واحد موسس صادر می شود و در صورت درخواست واحد و دارا بودن شرایط احراز، قابل تمدید بوده و در صورت استعفای ایشان، تغییر نامبرده با روال اداری فوق قابل انجام می باشد.

۵-۳- میزان حق سرپرستی و کسر موظفی تدریس رئیس مرکز براساس سطح بندی مراکز و از طریق جدول زیر قابل پرداخت توسط واحد موسس می باشد:

سطح مرکز	میزان حق سرپرستی و کسر موظفی تدریس رئیس مرکز
یک	معادل حق سرپرستی و کسر موظفی تدریس رئیس دانشکده
دو	معادل حق سرپرستی و کسر موظفی تدریس معاون دانشکده
سه	معادل حق سرپرستی و کسر موظفی تدریس مدیر گروه

تبصره: سطح بندی مراکز بصورت سالانه و از طرف دفتر توسعه پژوهش بر اساس آخرین شاخص های ارزیابی دانشگاه اعلام می شود.

۵-۴- وظایف و اختیارات رئیس مرکز به شرح ذیل است:

۵-۴-۱- برنامه ریزی و هدایت امور مرکز و نظارت بر حسن اجرای همه فعالیت ها در چارچوب ضوابط و مقررات دانشگاه؛

۵-۴-۲- تأیید قراردادها و اسناد تعهدآور و امضای اسناد مالی و اداری پس از تأیید اداره حقوقی؛

۵-۴-۳- پیش بینی برنامه کاری و چشم انداز مرکز در ابتدای هر سال؛

۵-۴-۴- تنظیم بودجه سالیانه مرکز، تراز مالی و ارائه گزارش عملکرد به واحد موسس و دفتر توسعه پژوهش؛

۵-۴-۵- ایجاد بستر مناسب به منظور همکاری با مراکز علمی معتبر داخل و خارج کشور؛

۵-۴-۶- ایجاد بستر مناسب به منظور جذب منابع مالی خیرین و حامیان سلامت؛

ماده ۶: شورای پژوهشی مرکز

۶-۱- این شورا به منظور نیل به اهداف زیر تشکیل می شود:

- سیاست گذاری جهت تعیین خط مشی پژوهشی مرکز در راستای سیاست های عالی دانشگاه در حوزه سلامت؛
- سیاست گذاری جهت تامین نیروی انسانی و تسهیلات مورد نیاز مرکز؛
- نظارت بر حسن انجام فعالیتهای پژوهشی مرکز؛
- تصویب طرح های پژوهشی و پایان نامه های قابل اجرا در مراکز؛
- سیاست گذاری در جهت اخذ منابع مالی خارج از دانشگاه به منظور استقلال مالی مرکز؛

۶-۲- اعضای شورای پژوهشی مرکز به شرح ذیل می باشند:

- معاون پژوهش و فن آوری واحد یا نماینده قانونی ایشان: رییس شورا
 - رئیس مرکز تحقیقاتی: دبیر شورا
 - رؤسای دانشکده های مرتبط یا معاونین آنها: عضو شورا
 - حداقل ۲ نفر از اعضای هیأت علمی متخصص و مرتبط با زمینه کاری مرکز که عضو هیأت مؤسس نیز باشند.
- تبصره: معاون پژوهش و فناوری واحد می تواند رییس مرکز را به عنوان نماینده قانونی خود تعیین کند.

۶-۳- در مراکز تحقیقاتی بالینی ترکیب شورای پژوهشی به شرح زیر می باشد:

- معاون پژوهش و فن آوری واحد یا نماینده ایشان: رییس شورا
 - رییس مرکز توسعه پژوهش های بالینی: دبیر شورا
 - رئیس بیمارستان یا نماینده ایشان: عضو شورا
 - یک نفر از اعضای هیأت علمی اپیدمیولوژیست/ آمار حیاتی
 - حداقل یک نفر از اعضای هیات علمی گروه تخصصی یا فوق تخصصی موجود در بیمارستان که مرتبط با حوزه کاری مرکز بوده و عضو هیأت مؤسس نیز باشد.
- تبصره: معاون پژوهش و فن آوری واحد می تواند رییس مرکز توسعه پژوهش های بالینی را به عنوان نماینده قانونی خود تعیین کند.

۶-۴- اعضای شورای پژوهشی مرکز به پیشنهاد رییس مرکز انتخاب و پس از تأیید معاون پژوهش و فن آوری واحد، احکام ایشان توسط رییس واحد مؤسس برای مدت یک سال صادر خواهد شد و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است.

تبصره: جلسات شورای پژوهشی مرکز هر ماه یکبار برگزار شده و در صورت ضرورت و تشخیص رییس یا دبیر شورا، جلسات فوق العاده تشکیل خواهد شد.

ماده ۷: منابع مالی

۷-۱- مرکز می تواند با رعایت مقررات مالی و اداری واحد مؤسس از محل بودجه پژوهشی و نیز درآمدهای خود جهت تجهیز و هزینه های مترتب استفاده کند.

۷-۲- مرکز می تواند از محل درآمدهای اختصاصی مربوط به قرارداد طرح های پژوهشی برون دانشگاهی، پروژه های تخصصی، خدماتی و آزمایشگاهی و نیز برگزاری همایش ها، کارگاه ها و دوره های آموزشی کسب درآمد نماید.

تبصره: مراکز تحقیقاتی می توانند با تصویب طرح ها و پایان نامه هایی که قرار است با امکانات مرکز انجام شود، با تأیید شورای پژوهشی مرکز از طریق تعرفه های مرتبط با فضای آزمایشگاهی بر اساس بخشنامه شماره ۷۰/۶۸۳۹۸ مورخ ۹۳/۷/۱۹ کسب درآمد نمایند.

۷-۳- درآمد مرکز باید پس از کسر کلیه هزینه ها و حق بالاسری، توسط واحد مؤسس به شناسه مستقل مرکز واریز شود.

۷-۲- میزان و محل صرف درآمدها، صرفا در چارچوب فعالیت های مرکز و با مجوز شورای پژوهشی توسط رییس مرکز تعیین می شود.

۷-۳- قراردادهای درون دانشگاهی، برون دانشگاهی و مشاوره ای مرکز با دستگاه های دولتی و خصوصی، پس از تأیید شورای پژوهشی مرکز و اداره حقوقی واحد مؤسس توسط رییس مرکز منعقد خواهد شد.

۷-۴- رییس مرکز می تواند تا سقف ۲۰ درصد از درآمد مرکز (پس از کسر کلیه هزینه ها و حق بالاسری) را بصورت تنخواه جهت تسریع در انجام امور جاری مرکز، پس از تأیید موارد در شورای پژوهشی مرکز، بر اساس قوانین و مقررات مالی دانشگاه در اختیار داشته باشد و در فواصل زمانی مشخص نسبت به تسویه آن اقدام نماید.

ماده ۸: ارزیابی و نظارت مراکز

۸-۱- مراکز بر اساس شاخص های ارزشیابی حوزه علوم پزشکی دانشگاه ارزیابی می شوند که سالانه به همراه امتیازات و سطح بندی آنها به روز رسانی و ابلاغ خواهند شد.

۸-۲- در صورت بروز یکی از موارد زیر و پس از بررسی و تایید دفتر توسعه پژوهش، شورای گسترش در مورد انحلال یا لغو مجوز مرکز رأی صادر می کند:

(۱) چنانچه ارزیابی عملکرد مرکز در ۲ سال متوالی پس از تاسیس، کمتر از حد نصاب سطح بندی و امتیاز لازم مراکز باشد.

(۲) درخواست رییس واحد دانشگاهی با ارائه دلایل و مستندات.

ماده ۹:

این شیوه نامه در ۹ ماده و ۱۲ تبصره تدوین شده و جهت اجرا در واحدهای دانشگاهی مجری علوم پزشکی دانشگاه ابلاغ می شود. روسا و معاونین محترم پژوهش و فناوری واحدهای دانشگاهی مسئولیت نظارت بر حسن اجرای مفاد این شیوه نامه را بر عهده خواهند داشت.